

Vänsterpress: Vart går V? – början av juni 2021

Den svenska politiska scenen har varit händelserik under senaste tiden: Avslöjanden om spioneri mot svenska politiker utförda av dansk säkerhetspolis, KU-kritik mot regeringens hantering av Corona-pandemin, kritik mot den senaste PISA-testen, försämringar av LAS och införande av marknadshyror ... Samtidigt har det politiska landskapet inför nästa års val börjat ta form. Således har Liberalerna tagit ett steg åt höger, anslutit sig till M-KD-SD-blocket och belönats med de sämsta opinionssiffrorna någonsin (2,5%), medan nyliberala C inriktar sig på att komma överens med socialdemokraterna (men utan att behöva ta hänsyn till V).

Hur ställer sig då Vänsterpartiet till detta? Jo, för någon vecka sedan deklarerade partiordföranden Nooshi Dadgostar att hon vill sitta med i mittenregering tillsammans med S och C. Att detta upprört många vänstersinnade är inte så underligt: Att ställa upp i en regering med C innebär att man är villig att vara med i en regering som för en borgerlig politik, ta ansvar för denna politik och ge upp stora delar av den egna politiken. Bortsett från principiella invändningar som kan riktas mot att ett socialistiskt parti för en sådan klassamarbetspolitik, så borde historien fungera avskräckande: Minoritetspartier som ingått i regeringar har i stort sett alltid förlorat på detta (se t ex på Miljöpartiets kräftgång), samtidigt som de fått det svårare att föra fram sina egna idéer – att stå fri ger för det mesta betydligt större möjligheter att påverka, i synnerhet den allmänna opinionen, men ibland även den förda politiken.

Artiklarna nedan diskuterar dessa problem.

Se även: [Januariavtalet måste rivas i små bitar](#) av *Aftonbladets* kulturchef Karin Pettersson

Martin Fahlgren 8/6 2021

Innehåll

Internationalen	1
<i>(V) får inte bli Vi med svensk exportindustri</i>	1
<i>Ska Vänstern sitta i en regering med Centern?</i>	2
<i>Radikaliserad Centerextremism är ett hot mot arbetarrörelsen!</i>	4
<i>Vänsterpolitik kan inte se ut som förr</i>	6
Offensiv	7
<i>T(v)eka inte – sätt ned foten mot regeringen</i>	7
Pepprat Rödgrönt	8
<i>Sjöstedts invit</i>	8
Proletären	9
<i>V svänger höger</i>	9

Internationalen

(V) får inte bli Vi med svensk exportindustri

Ledare

Internationalen 20/5 2021

- ▶ **Politiska utspel med farlig ideologisk slagsida**
- ▶ **Näringslivsretorik i stället för klassperspektiv**
- ▶ **Politik och retorik måste förankras i rörelsen**

Vänsterpartiet håller på att omstöpa sin roll i den svenska politiken, det är inte i sig någonting negativt. Gamla löftet om att aldrig fälla en arbetarregering känns som ett eko av en avlägsen tid, nu är spelplanen en annan och Vänsterpartiet måste förstås hitta sin nya roll och utforska olika politiska vägar framåt. Det är sådana vägar som Vänsterpartiets ledning nu börjat utforska, må vara på egen hand och en bit över huvudet på de flesta medlemmarna.

Men det är mer än bristen på förankring i den senaste tidens utspel som oroar. Framst har uttalanden om Vänsterpartiets ambition att ingå i en ”vänsterliberal regeringskoalition” väckt reaktioner, men så intervjuas Nooshi Dadgostar i *Göteborgs-Posten* (16/5) och går några steg längre. Där talar hon om ett vänsterliberalt block med Centerpartiet som ”vår sida”. Det är en politiskt både oroande och märklig intervju. Dadgostar förklarar utan åthävor att Vänsterpartiets linje i LAS-frågan är helt beroende av vad LO-ledningen bestämmer sig för – som om LO:s position vore oproblematiserad och Kommunals agerande gentemot sina egna medlemmars intressen vore okontroversiellt. Dadgostar pratar om V:s arbete för omställning av den svenska industrin helt utifrån ett inomkapitalistiskt perspektiv – och på detta går hon till storms mot marknadsskolan utifrån perspektivet att en återreglerad skolsektor stärker svensk konkurrens ”på en internationell marknad”. Det är säkert tänkt som en listig vändning av ordningen, att lyfta fram hur högerpolitiken är skadligt även ur ett marknadsperspektiv. Men det är faktiskt allt annat än någon harmlös ordlek, det är att ta in en hel ideologisk apparat i sitt eget tänkande.

All politisk retorik måste nu inte vara stöpt i marxistisk terminologi, men att vara vi med kapitalet och den internationella huggsexan om marknadsandelar och vinster, det är att korsa en gräns. Det är att göra löntagarna till vi med sina chefer, det är att göra LO:s kämpande och svikna gräsrotter till vi med sina ledningar. Och det är att öppna för möjligheten att vara vi med Centerpartiet. Om vi talar om den svenska politiken som bestående av två block, då är Centerpartiet näringslivets ankare i vänsterblocket. Garanten för att alla de pågående kriserna och katastroferna skall fortsätta. Garanten för att det vansinne som den svenska skogspolitiken är ska fortsätta. Garanten för en löntagarfientlig, hyresgästfientlig, överhetsvänlig politisk ordning ska fortleva så att Sverige kan fortsätta mot avgrunden i oförändrad hastighet. Vilka eftergifter kommer krävas för att bli vi med ett sådant parti?

Här någonstans måste man stanna upp och ställa sig frågan, vad är det som utmärker vår samtid politiskt? Präglas inte vår tid av pågående kriser i när sagt alla system: de biologiska, de ekologiska, de ekonomiska – och i hela den liberala politiska ordningen? Ser vi inte allt tydligare auktoritära tendenser, både i statsapparaten och i politiska rörelser? Ser vi inte hur den pågående pandemin bara skärpt klassamhällets värsta uttryckt?

Det låter inte så när V-ledningen gör utspel. Då låter det som om allt som krävs är att fila lite på den svenska modellen, hosta upp oss i Pisamätningarna och låta ”arbetsmarknadens parter” sköta sitt. Med en sådan inriktning löper man enorm risk att förankra sig i en sönderfallande ordning. Att bli pragmatiska, inte i bemärkelsen att man erbjuder konkreta och framkomliga vägar ut ur de kriser vi som civilisation sitter fast i, utan tvärtemot sätt att stanna kvar.

Ett parti som kommunicerar sin politik även till de egna medlemmarna genom borgarmedia spelar ett högt spel på flera fronter. Börjar det inte bli dags att kräva rättning i ledningen?

Ska Vänstern sitta i en regering med Centern?

Per Leander

Internationalen 22/5 2021

Rosenbad. Här vill Nooshi Dadgostar regera tillsammans med Centerpartiet. Foto: Trolvag CC-BY-SA

- Vänsterpartiets ledare Nooshi Dadgostar vill sitta med i mittenregering efter nästa val
- Skeptikern Jonas Karlsson varnar för riskerna med att gå till val med ett sådant mål
- Optimisten Monika Roll menar att det kan finnas chans att påverka politiken åt vänster

I en intervju med Göteborgs Posten i måndags förklarade Vänsterpartiets ledare Nooshi Dadgostar att hon vill att Vänstern ska ingå i en mittenregering med Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Centerpartiet efter nästa val, för att stoppa högerblocket från att komma till makten. ”Det finns inga andra möjligheter. Det krävs fyra partier på vårans sida, V, S, MP och C, för att regera landet”, säger hon och tillägger en reservation:

”Det förutsätter väldigt mycket för oss att vi får genom våra förslag. Det kommer hela tiden stå i förgrunden. Det politiska innehållet är viktigare än ministerposter. Men vi inser ju att man i en regeringsposition har ett stort utrymme att få genom sin politik.”

Hur Socialdemokraterna och Miljöpartiet ställer sig inför detta är ännu oklart, men Centerpartiets ledare Annie Lööf har reagerat på Dadgostars uttalande med att svara att dörren till ett sådant samarbete är stängd, och kallar Vänsterpartiet för en ”ideologisk motståndare”. Men även från vänsterhåll är det kontroversiellt att säga att man vill sitta i en regeringskoalition med ett borgerligt nyliberalt parti som Centern.

Internationalen har talat med två vänsterpartister, Jonas Karlsson i partistyrelsen, som är kritisk till idén, och den fackligt aktiva Monika Roll som är försiktigt positiv till en sådan regeringsbildning. Här är deras argument.

”Vi bör mobilisera för en röd majoritet”

Jonas Karlsson, i Vänsterpartiets partistyrrelse, tycker att det vore fel att ha som uttalat mål att man vill ingå i en koalitionsregering.

Jonas Karlsson sitter i Vänsterpartiets styrelse.

– Jag tror inte att det vore bra för Vänsterpartiet att sätta sig i en sån situation. Jag tror inte att det är en bra strategi att ha det som mål, varken på kort eller lång sikt. Vi bör mobilisera tydligt på vår politik och för en röd och arbetarvänlig regering. Det är uppenbart att det behövs en game-changer så att vänstern kan öka ordentligt och jag tycker att vi ska försöka ta det här språnget för att mobilisera för att vinna en röd majoritet som driver en politik där arbetarklassens intressen står i fokus, säger Jonas Karlsson och ger exempel på vad det kan handla om.

– Det är en massa viktiga saker som behöver genomföras i kölvattnet av corona-krisen. Mer resurser till välfärden. Stopp för vinster i välfärden. Att stoppa utvecklingen mot marknadsnyror. Att sätta ett nytt modernt miljonprogram för hyresrätter. Massiva klimatinvesteringar. Full sysselsättning. Att visa att det finns en vänsterkraft som vill någonting annat med samhället. Gemensamma, kollektiva lösningar som de andra partierna inte alls för fram. Sen får vi se hur långt det räcker, och vill andra stödja väsentliga delar av vår politik så är det givetvis välkommet, säger han.

Vad ser du för risker med att ingå i regeringen?

– Det är att man lämnar ett tomrum på vänsterkanten genom att man kompromissar bort saker och ting, och att man inte får igenom tillräckligt väsentliga saker för att det ska vara värt det. Utgångspunkten måste ju alltid vara att få igenom så mycket av vår politik som möjligt. Sen hur man gör det, beror på det parlamentariska läget, säger Jonas Karlsson och påpekar att även i opposition kan man driva sin politik.

– Få partier har fått igenom så mycket eller ändrat dagordningen så mycket som Sverigedemokraterna, trots att de har varit i opposition, säger han.

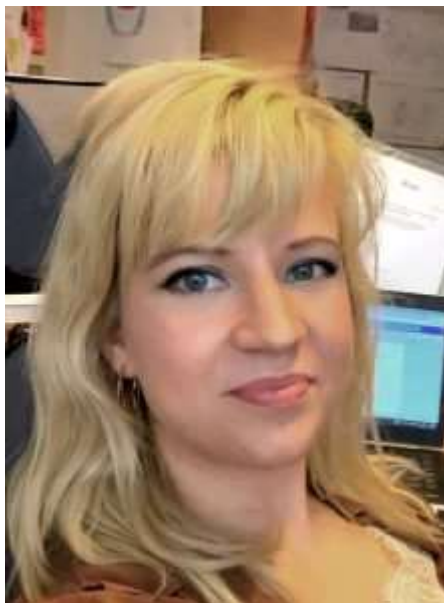
”Klart att man har mycket mer att säga till om i en regering än utanför”

Monika Roll, lokförare och förtroendevald i Seko Stockholm, är försiktigt positiv till att Vänsterpartiet skulle kunna sitta med i regeringen.

– Jag skulle säga att det beror på valresultatet. Om Vänsterpartiet gör ett bra val så tycker inte jag att vi ska stänga dörren för det, förutsatt att man har möjlighet att genomföra mycket av

den egna politiken. Det är klart att man har mycket mer att säga till om i en regering än utanför. En del av mina partikamrater avfärdar lite för lättvindigt möjligheterna och menar att Annie Lööf skulle bestämma allt i en sån regering. Men om Vänsterpartiet blir större än C och MP kan vi sätta press på de gröna partierna och tvinga fram mer politik i vår riktning, säger hon och försätter:

– Jag tycker inte det innebär att man bildar en allians bara för att man öppnar upp för ett regeringssamarbete med Centerpartiet. Drivkraften för Vänsterpartiet måste vara att få igenom så mycket som möjligt av egna politiken snarare än att stänga ute vissa partier. Fokus måste ligga på sakfrågorna och sakpolitiken, och om möjligt undvika den typ av politiska kaos som Decemberöverenskommelsen och JÖKen fört med sig de senaste åren.

Lokföraren Monika Roll vill inte stänga dörren för Annie Lööf.

Samtidigt är hon tydlig med att Vänsterpartiet måste dra vissa gränser för ett sådant samarbete.

– Man måste dra vissa röda linjer så att man inte säljer ut för mycket av den egna politiken. Om Vänsterpartiet kompromissar så mycket att man går med på en fortsatt nyliberal politik, så är det inte acceptabelt. För mig som har varit med och drivit Totalrenovera Sverige är det viktigt att man kan bryta med den nyliberal politiken och föra en politik som är baserad på investeringar och på full sysselsättning, säger Monika Roll. Och hon vill inte att Vänsterpartiet ska bli de nya sossarna.

– Där vill jag inte att vi ska hamna, utan vi ska vara ett tydligt socialistiskt parti. Samtidigt måste vi se vad som är politiskt görbart just nu. Ibland målas det upp som att det skulle vara en motsättning mellan att å ena sidan bygga en rörelse där man organiserar gräsrotter och å andra sidan att vara en del av den politiska makten och i regeringsställning förhandla fram reell politik. Jag tycker det är en falsk motsättning. Man kan naturligtvis ha fler saker i huvudet samtidigt och göra både och, säger hon.

Radikaliserad Centerextremism är ett hot mot arbetarrörelsen!

Peter Widén

Internationalen 28/5 2021

Tidigare i år hyllade Centerstudenterna partiets arbetsmarknadspolitiska talesman Martin Ådahl genom att skänka honom en tavla föreställande Ådahl själv framför LO-borgen – som satts i brand. Tavlan överlämnades i februari i år, samtidigt som den högerextrema mobben i

Washington attackerade kongressbyggnaden. Annie Lööf Fick krypa till korset och ta avstånd från motivet på tavlan. Men hela händelsen speglade de mot arbetarrörelsen djupt Fientliga idéer som Finns inom Centern. Det skriver Peter Widén som sitter med i Socialistisk Politik styrelse.

Centerpartiets arbetarfientlighet bekräftades återigen i förra veckan av det utspel som Centerns Ungdomsförbund gjorde mot Lagen om Anställningsskydd (LAS). Denna lag skyddar arbetare mot godtyckliga uppsägningar och vid nedskärningar är de med längst anställning de sista som kan sägas upp. Detta hindrar kapitalägarna att välja ut fackligt aktiva, arbetare som står upp för sina rättigheter och äldre. LAS ser till att det finns sakliga skäl, att uppsägningen beror på arbetsbrist.

Den nyvalda ordföranden för Centerns Ungdomsförbund Réka Tolnai lade upp en video på nätet och förklarade att CUF vill avskaffa LAS. ”Inga sosselagar ska hindra dig” säger Tolnai i videon. Hennes ordval visar hur främmande Tolnai och Centern är inför arbetarnas kamp för trygghet och rättvisa.

Och det blir ännu värre.

Tolnai fortsätter med att säga: ”Vi vill inte ha en lag som skyddar Britt-Marie 45 som suttit i fikarummet flera år istället för hårt arbetande unga! Hej då LAS!”

Vad menar Tolnai och CUF med ”Britt-Marie 45”? Är det undersköterskan på IVA? Eller den kvinnliga verkstadsarbetaren med begynnande förslitningsskador? Är det städerskan på ett av dessa underentreprenörsföretag som nu har ersatt de fast anställda städarna? Hon som får springa mellan de olika städrområdena som ska städas på minimal tid? Är det dessa kvinnor som Tolnai nu framställer som lata och som borde kunna sägas upp när centern en dag lyckats avskaffa LAS?

SD har ju utvecklat konsten att ta fasta på människors berättigade missnöje och peka ut arbetskamrater med svartare hår och mer avlägsen födelseort som problemorsak istället för att rikta strålkastaren mot de klasser som drivit fram försämringarna: kapitalägarna och deras politiska representanter.

Centern väljer nu att rikta frustrationen hos unga mot äldre arbetskamrater och mot reformer som arbetarklassen pressat fram. Återigen för att kritiken inte ska riktas mot dem som verkligen är ansvariga. De som drivit fram privatiseringar, nedskärningar och ökat arbetslösheten till för några decennier sedan helt otänkbara nivåer: kapitalägarna, deras kamporganisationer Timbro och Svenskt Näringsliv. Och deras politiska partier. Inte minst Centerpartiet som förvandlats från ett folkligt förankrat bondeparti till ett parti styrt av dogmatiskt nyliberala akademiker.

Både Sverigedemokraterna och Centerpartiet vill blanda bort korten. De vill förhindra en gemensam kamp mot dem som är ansvariga för försämringarna. SD splittrar arbetarna utifrån hårfärg och födelseort. CUF splittrar utifrån ålder. Och naturligtvis är det så att det är hela arbetarklassen som förlorar om de lyckas. De i Sverige födda arbetarna tjänar naturligtvis på om alla arbetare kan stå enade. Unga arbetare behöver naturligtvis sina äldre arbetskamrater och de lagar som skyddar mot företagens godtycke.

En färsk opinionsundersökning bland socialdemokratiska kommunalpolitiker visar att dessa helst ser en regering tillsammans med Centern. Även inom Vänsterpartiet har det den senaste tiden förts fram tankar på att ingå i en regering med Centerpartiet. Réka Tolnais utspel bör vara en varningsklocka för arbetarrörelsens företrädare att inte gå i allians med radikaliserade Centerextremister.

Vänsterpolitik kan inte se ut som förr

Ledare

Internationalen 4/6 2021

- ▶ **Historiskt skifte från välfärdskapitalismen**
- ▶ **Samhällsklimat fullt av svek och misstro**
- ▶ **V:s industripolitik embryo till nytt skifte**

Politiska stridsfrågor har en tendens att rymma hela sin samtid i mindre format. I kampen om marknadshyrorna kan vi hitta ett flertal av samtiden politiska fenomen:

Socialdemokraterna som återigen sviker sina kärnväljare för att rädda regeringsunderlaget. Ett ledande skikt inom Hyresgästföreningen som, i stället för att driva sina medlemmars uppenbara intresse, kräver rättning i ledet – även om det innebär att suspendera varenda aktiv gräsrot. Och så har vi kapitalet, som ju är drivande part. Men varför? Kan det vara bidragen som lockar?

Om hyrorna skjuter i höjden innebär det att fler människor kommer bli beroende av bostadsbidrag för att kunna bo någonstans, precis som det blivit i Finland. Bostadsbidrag som går rätt i fickan på värden. Nu är det inte alls säkert att högern och kapitalet har så utkristalliserade motiv. Förmodligen är det en blandning av ideologi, makt och rent ekonomiska intressen som driver agendan. Men ändå kvarstår faktum. I brist på produktivitet utveckling har stora delar av kapitalet i stället riktat in sig på att mjölka offentliga medel.

I Sverige pågår ett kvalitativt skifte, där ekonomin blir lånedriven i stället för lönedriven, där kapitalet som organiserad kraft hellre lever på att suga ut offentliga medel än att tillverka saker och där socialdemokratin har mer kontakt med sina intressen som byråkratiskt skikt än med löntagarna, som den en gång skapades för att representera. Hur man än ser på nittonhundratalet och välfärdskapitalismens rekordår så tillhör det dåtiden. Och detta historiska skifte har skett utan någon offentlig debatt, det har pågått oberoende av vem som suttit vid makten, och det är politiker som antingen varit aktiva genomdrivare eller låtit det hända. Den opinion som lyft Sverigedemokraterna som politisk kraft drivs till största delen av förbittring över detta skifte.

Delar av vänstern har gett sig in på att försöka återuppbygga den folkliga förankringen genom att ta ombord det nationalistiska och flyktingfientliga idégodset, men det är – förutom att vara djupt ohederligt och opportunistiskt – att blanda ihop orsak och med verkan. Rasism och intolerans, både folklig och institutionell, fanns där sedan innan. Den var bara ingen politisk kraft det gick att bygga riksdagspartier på så länge välfärden expanderade.

I detta politiska klimat, detta tillstånd, skall Vänsterpartiet etablera sig som egen kraft. Då är det välbehövligt att lansera en politik för omställning och återindustrialisering av Sverige, det vi kan se en ansats till i Industrisamtal Sverige. Att arbeta för en Green New Deal, för omställning av industrin och samtidigt en återindustrialisering och revitalisering av småstäder och glesbygd, kan bli ett sätt att knyta samman flera dagspolitiska behov som idag hamnar i kollision: politik för full sysselsättning, grön omställning och levande industri. En politik som knyter samman en aktiv stat med stimulanspolitik istället för bara med sociala skyddsnet. Problemet i Vänsterpartiets retorik och inriktning ligger på ett annat plan. Det är nämligen inte kapitalet som behöver höra detta. Det är inte borgerliga kärnväljare som behöver tilltalas, eller ledningen i IF Metall, utan alla de löntagare som fruktar för sin anställning och sin bygd. Det är löntagarna som behöver veta att det åter finns anledning att lyssna på politiker. En grön industripolitik måste emellertid innehålla en dimension till, den måste också bryta den maktlöshet som rotar sig i människor och samhällen när man ständigt tvingas leva i vetskap om att

industrin när som helst kan packa och dra utomlands. Den måste med andra ord också ta i maktfrågan.

Vänsterpartiet är idag den enda kraften med riksdagsrepresentation som kan representera någonting annat än två-tredjedelarssamhälle, social nedmontering, svek och ökade sociala spänningar. Ändå låter man alldeles för ofta som vanliga politiker.

Problemet med utspelspolitiken är inte att Vänsterpartiet överskattar sig självt, utan tvärtom att man underskattar sin egen betydelse.

Offensiv

T(v)eka inte – sätt ned foten mot regeringen

Per Olsson

Offensiv 10/6 2021

Drygt ett år innan valet är regeringens och januariavtalets ställning kraftigt försvagad. I Statistiska centralbyråns (SCB) partisympatiundersökning för maj 2021 har stödet till Socialdemokraterna minskat till 28,2 procent samtidigt som Miljöpartiet åter är under 4%-spärren. Men trots detta ämnar regeringen gå vidare med januariavtalets mest utmanande delar: försämringen av LAS, det historiska sveket med permanentande av den tillfälliga flyktinglagen samt genomföra förslag som innebär marknadshyra.

Inför hotet om marknadshyra får inte Vänsterpartiet på nytt vika ner sig, utan förmås att stå fast sitt löfte om att lägga en misstroendeförklaring om regeringen går vidare med förslagen om marknadshyra. Men samtidigt som V hotar med en misstroendeförklaring håller partiledaren Nooshi Dadgostar alla dörrar öppna till ett regeringssamarbete med Centern. Enligt en enkät av SVT var det dessutom bara tre av V:s 25 partidistrikt som sa klart nej till att regera med C.

Att Liberalerna lämnar januariavtalet nästa år och går med i det blåbruna blocket har uppenbarligen fått stora delar av V:s ledning att drömma om att få regera med inte bara S, utan även C.

”För att bygga upp ett trovärdigt rödgrönt alternativ inför valet 2022 behöver brända broar byggas upp. Det rimliga är att Socialdemokraterna redan nu klargör att försöken att utestänga Vänsterpartiet från inflytande var ett misstag som de inte kommer att göra om”, skrev den förre V-ledaren Jonas Sjöstedt i en krönika i Dagens Arena den 8 mars efter Liberalernas avhopp.

”**Vänsterpartiet kommer inte** att ha inflytande över den politiska inriktningen under den kommande mandatperioden”, slog januariavtalet fast. Trots detta la V ner sina röster och släppte fram en ny Löfven-regering på januariavtalets grund. Men det slätar Sjöstedt över och efterlyser att S redan före valet gör upp med både C och V om exempelvis energipolitiken för att ”avdramatisera samarbetet” och påbörja livet efter januariavtalet.

På så sätt närs illusionen om att det bara är genom att bli ett samarbetsparti som V kan vinna politiska framgångar. Kamprörelser och bygget av socialistisk opposition underifrån ges i bästa fall en sekundär roll.

Det kan inte uteslutas att Vänsterpartiet kommer med i nästa regering. De blåbrunas sammansvetsning skapar ett nytt politiskt landskap som, beroende på valutgången, kan ge utrymme för att både C och V blir med i en ny S-ledd regering. Om så skulle ske blir V ingen garant för vänsterpolitik, utan tvärtom: en gisslan och mer än tidigare direkt medansvariga för

den kapitalistiska politik som kommer att föras. Det skulle vara ett svek mot kampen, antikapitalismen och alla de gräsrotsrörelser som V säger sig vilja ge röst åt.

Vem och vilka som bildar ny regering efter valet 2022 är dock en helt öppen fråga. Opinionsvindarna slår snabbt åt olika håll och ”skulle det vara val idag finns inga tydliga koalitioner som når en majoritet av rösterna” (SCB: partisympatiundersökning, maj 2021).

Nu mindre än någonsin är tid och plats för samarbetsinbjudan till S och flirt med C. Istället gäller maximalt fokus på att bygga motståndet mot marknadshyra och januariavtalets övriga attacker. Där krävs mycket mer; [läs mer här](#). Ska regeringen fällas är det viktigt att det sker genom en massrörelse underifrån med sociala krav.

På så sätt kan konkreta steg tas för att förena socialister och andra aktivister i en kämpande, antikapitalistisk vänsteropposition som får fröet till arbetarrörelsens socialistiska pånyttfödelse och en arbetarregering att gro.

Pepprat Rödgrönt

Sjöstedts inbjudan

Anders Fraurud

Pepprat Rödgrönt (blogg) 22/5 2021

Nu till helgen samlas Miljöpartiet till kongress i Västerås.

Som det gamla språkröret **Birger Schlaug** konstaterar på sin blogg så är det ett parti som förändrats mycket under åren och nu ”*tillhör de etablerade och välplacerade med en organisation som dräller av chefer, enheter och hierarkier*”. Ett parti som förflyttat sig ”*ganska dramatiskt på den politiska skalan där grönt står mot grått*” men också på ”*den konventionella skalan för rött och blått*”. Schlaug exemplifierar detta med att partiet i ”*bjärt kontrast mot alla de grundvärderingar partiet en gång byggdes på*” numera är för ”*vinstsyftande bolag inom t.ex. skolväsendet*” och att man lanserat begreppet ”*ny arbetslinje*” istället för det tidigare valbudskapet ”*arbeta mindre – älska mera*”

Till detta allt mindre gröna och alltmer högervidna parti riktar vänsterpartiets ledare Jonas Sjöstedt en inbjudan om samarbete ”för klimatets skull” i en artikel i [DN idag den 22 maj](#). En inbjudan som är betydligt vänligare i tonen än det f.d. språkrörets.

Sjöstedt konstaterar det faktum att v och mp röstat likadant i 66 procent av voteringarna i riksdagen sedan 2010 och tar detta till utgångspunkt för att mana till samarbete för en s-mp-v-regering. Sjöstedt menar att v och mp tillsammans kan göra s politik grönare i en s-mp-v-regering.

Det här har av någon anledning retat upp några socialdemokratiska bloggare ordentligt.

Martin Moberg tycker att det är ett både ”*hästskt och desperat lockrop*”. **Röda Berget** sänker nivån och sakligheten ordentligt genom att kalla Jonas Sjöstedt för Bart Simpson. Och **Högbergs tankar** blir minst sagt oklar och talar om ”*en känsla som är svår att förklara*” i förhållande till v och om en ”*hotfull ton*” om att ”*sitta på sanningen och ha alla rätt*”. Ärligt talat svårt att förstå. Och inte heller något som förklaras. Hittar Högberg den ”*sökande och resonerande*” politik som han tror att väljarna vill ha i något annat parti, t. ex. sitt eget? Är en ”*sökande och resonerande ton*” vad han tycker att det socialdemokratiska partiet visat upp under det senaste året?

Men bortsett från dessa surmulna kommentarer så kan man ändå undra en del över det som Sjöstedt skriver. Han avslutar till exempel med:

...politik handlar inte om röstmaximering utan om att påverka och förverkliga visioner. Därför vill vi ha en rödgrön regering.

Att politik inte primärt kan eller bör handla om det egna partiets röstmaximering håller jag med om. Situationen i samhället, styrkeförhållanden utanför partier och parlament är mer avgörande. Det kan man exemplifiera med att Sverige var ett mycket mer rättvist samhälle under slutet av 60- och början av 70-talet, samtidigt som vänsterpartiet (VPK) då hade lägre röststöd än nu. Samtidigt genomfördes flera av de stora nedskärningarna, privatiseringarna och omfördelningarna till de rika just under de år som vänsterpartiet under Schyman hade som mest stöd i slutet av 90-talet.

Själv har jag svårt att känna mig övertygad om att de rödgröna visioner som v står för och som jag delar kommer att förverkligas genom en s-mp-v-regering. Dels för att v kanske helt enkelt inte blir inviterade. Åsa Romson avvisade ju inviten enligt Aftonbladet. Och i en sådan situation tror jag att det vore bättre att vara förberedd på mer än en möjlighet, det vill säga att även vara förberedd på att vara det enda verkliga oppositionspartiet. Det behöver faktiskt inte vara en nackdel. I Danmark som Sjöstedt refererar till har ju Socialistisk Folkeparti förlorat mycket opinionsstöd som en följd av att de varit med i en regering som genomfört högerpolitik, medan däremot det mer radikala Enhetslistan som ställt sig (ställts?) utanför regeringen har gått framåt kraftigt.

Men min avgörande fundering handlar om det som man skulle kunna kalla det strategiska perspektivet. För elva år sedan skrev vänsterpartiets nuvarande partisekreterare **Aron Etzler** en intressant bok som hette [Ta det tillbaka](#) (Nixon förlag 2002) Där skrev han:

"Vad är den centrala frågan för ett parti som vänsterpartiet idag? Är det frågan om regerings-samarbete? Nej, det är det inte. Frågan är hur vänsterpartiet tillsammans med andra rörelser kan ta tillbaka sin kraft att förändra samhället och vända utvecklingen...Huruvida man skall sitta i regering eller inte är en sekundär fråga i förhållande till den första frågan."

Och:

"Inflytandet över politiken är större som hot än som regeringspartner."

Jag tycker att det var kloka ord 2002. Och jag tycker inte att de blivit sämre eller mer inaktuella 2013. Det helt avgörande för att få igenom en rödgrön politik kan inte vara samarbetet med partier som alltmer avlägsnar sig från sådana visioner. Naturligtvis ska man både samarbeta och sätta sig i en regering om det kan bidra till om än bara begränsade steg i denna riktning. Men för detta krävs uppbygget av starkare rörelser i samhället utanför riksdagen. DET är det avgörande.

Proletären

V svänger höger

Per Olsson

Proletären 26/5 2021

Vänsterpartiets Nooshi Dadgostar visar prov på sin kompromissvilja genom ett frieri till extremliberala C.

Många vänsterpartister satte säkert morgonkaffet i vrångstrupen när Nooshi Dadgostar i en intervju i Göteborgsposten (17/5) bjöd in Centerpartiet och Annie Lööf till regerings-samarbete. Vad är detta? Ska Vänsterpartiet verkligen regera tillsammans med Sveriges mest extremliberala parti?

I intervjun darrade Dadgostar inte på manschetten. ”Det finns inga andra möjligheter. Det krävs fyra partier på våran sida – V, S, MP och C – för att regera landet”, svarade hon. Våran sida?

I sociala medier har Dadgostar tvingats pudla en smula. ”Inviten innebär naturligtvis inte att vi kommer att medverka till att genomdriva C-politik”, försäkrar hon oroliga partikamrater. Men det är mest krumbukter. Poängen med utspelet är att V deklarerar sin vilja att ingå i en regering som inkluderar extremliberala C.

Annie Lööfs svar var väntat. ”Den dörren är stängd. Vi samarbetar inte med ytterlighetspartier, vare sig med SD eller V”, deklarerade Lööf som många gånger förr och fullt logiskt. För att motivera skilsmässan från själsfränderna M och L, och utan att stänga den dörren helt, måste Lööf bunta ihop V med SD.

Med frieriet avvisat kan man tycka att saken är utagerad och att Dadgostars invit därmed förpassats till de tomma utspelens överfulla garderob. Men så enkelt är det inte. Det avgörande är som sagt att Dadgostar markerar att Vänsterpartiet vill ingå i en S-ledd regering efter valet 2022 och att man för det är beredda till långtgående kompromisser, därav inviten.

Nu räcker det inte med viljeyttringar och inviter för att Stefan Löfven, eller hans efterträdare, ska släppa in V. Det krävs mer handfasta bevis för Vänsterpartiets kompromissvilja.

En inteckning i en sådan bevissamling gjorde Vänsterpartiet i januari 2019, då riksdagsgruppen tryckte på de gula avstå-knapparna och släppte fram Löfvens nuvarande regering. Det var en kompromiss som heter duga, då V därmed också släppte fram den nyliberala januariöverenskommelsens 73 punkter, dikterade av C och L. Istället för att driva fram nyval, vilket hade varit det enda rätta för ett vänsterparti värt namnet, släppte V fram en regering som gisslantagits av två extremliberala partier.

För husfridens skull paketerade Jonas Sjöstedt sin nyliberala frisedel i yvig retorik. Om Löfven & Co försämrar arbetsrätten eller inför marknadshyror i nybyggnation kommer V att fälla regeringen, löd löftet. Det var skrivet i vatten, men löftet lugnade ett vilset parti. Och framförallt var huvudsyftet uppnått. Genom att släppa fram Löfvens regering markerade Sjöstedt att V är ett ansvarstagandets parti.

Resultatet har inte låtit vänta på sig. Så avskaffades värnskatten den 1 januari 2020, stick i stäv med V:s politik och utan något misstroendevotum. Så går det när man ger frisedel åt liberaler.

Nu är Sjöstedt historia och hans löften på väg ut med honom. Vad gäller arbetsrätten förklarar Nooshi Dadgostar att Vänsterpartiet ställer sig bakom en ny Las-lagstiftning, om bara LO gör det, vilket till synes är på gång. Visst är det en hissnande saltomortal. Från hot om att fälla regeringen till acceptans av försämringar av arbetsrätten. Med sossestyrda LO som alibi.

Hur det går med marknadshyror återstår att se. Men ett stalltips är att Dadgostar slingrar sig förbi löftet om misstroendevotum också i den frågan. Att fälla regeringen Löfven ingår inte i V-ledningens strategiska plan. De vill tvärtom vara en del av denna regering.

Två korrigeringar återstår för att V ska bevisa sig regeringsdugligt. Inget regeringsparti i Sverige kan ens antyda att man är för att Sverige ska lämna EU, och alla regeringspartier måste svära trohet till det finanspolitiska ramverk som vakar som en hök över fortsatta nedskärningar i det offentliga.

Vad gäller EU har pandemin ställt till det för V. Meningen var att kongressen i höstas skulle anta ett nytt partiprogram, där de vaga antydningarna om att V är för att Sverige lämnar EU

stryks. Men då kongressen genomfördes digitalt fick programdebatten ajourneras. Detta lär dock kunna åtgärdas i god tid före nästa val.

Med trohetsförklaringen till det finanspolitiska ramverket har V kommit längre, om än i skymundan. Förklaringen återfinns i partiets motion inför budgeten 2021, som i sin helhet utgör en önskelista över progressiva reformer. Men här gäller det att läsa det finstilta. För i kapitlet "Vänsterpartiets riktlinjer för den ekonomiska politiken" framgår att V ställer sig bakom det finanspolitiska ramverket och därmed bakom den nyliberala normpolitik som detta ramverk är satt att vaka över. Den enda lilla justeringen består i att man på grund av coronan vill se en mer expansiv sysselsättningspolitik.

Det finstilta faller ridån över önskelistan. Det går inte att driva vänsterpolitik och samtidigt svära trohet till nyliberal normpolitik.

Slutligen några ord om Vänsterpartiets "nya ekonomiska politik", som inte är mer ny än att den var traditionell socialdemokratisk politik för några årtionden sedan. "Den nya ekonomiska politiken" är något av ett monument över Vänsterpartiets högerförflyttning.

Partiprogrammets socialistiska vision och kritik av kapitalismen har stuvats undan. Målet är istället en mänskligare och mer effektiv kapitalism. Nog borde Annie Lööf bedåras av en sådan ambition, om inte just nu så på sikt.

Det är tveksamt om högerförflyttningen räcker för att V ska tas in från kylan redan 2022. Men Nooshi Dadgostar har framtiden för sig. Med några inteckningar till lär dörren öppnas, åtminstone på glänt.

För den som vill socialism och antikapitalistisk klasspolitik är Vänsterpartiet förlorat. Men som bekant finns alternativ.